

Синій Вир

Регіональний еколого-освітній часопис

Озеро Синевир - водно-болотне угіддя міжнародного значення (Рамсарська конвенція)

Озеро Синевир - одне із семи природних чудес України

Газету засновано 21 березня 2001 року

Квітень 2024 р.

№ 4 (360)

КОЛЕГИ ЧЕРЕМОШСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ ВІДВІДАЛИ НП «СИНЕВИР»

У рамках обміну досвідом та співпраці між національними природними парками України, колектив із Черемошського національного природного парку на чолі з директором Романом Єремою здійснив захоплюючу подорож до Національного природного парку «Синевир».

Група колег прибула до парку із метою обміну досвідом та перейняття найкращих практик у сфері еколого-просвітницької та рекреаційної роботи. Цей візит виявився надзвичайно плідним і захоплюючим для обох сторін.

Керівництво та співробітники парку розповіли про свою природоохоронну діяльність, перспективи установи та подальший її розвиток, а також організували для гостей екскурсії та подорожі по цікавих місцях. Під час екскурсії вони мали змогу долучитися до різноманітних наукових досліджень та спостережень, що проводяться на території парку. Дізналися про ефективні методи охорони довкілля та рекреаційної діяльності, які успішно впроваджуються в Синевирі. Для згадки про унікальні краєвиди та цікаві об'єкти ПЗФ, колеги мали змогу зробити цікаві фотосвітлинки.

Під час візиту директор Національного природного парку «Синевир» Микола Дербак, як символ партнерства та взаємодопомоги між парками, вручив гостям цікаву книгу про НП «Синевир», а також буклети та брошури про унікальні туристичні місця ПЗФ.

Ця обмінна ініціатива має значний вагомий характер, адже вона не просто засвідчує добросусідство та співпрацю між природоохоронними установами, але і розширює знання про культурне та природне надбання кожного парку. Книга про НП

«Синевир» стане чудовим додатком до колекції літератури наших гостей, надаючи їм можливість більш детально ознайомитися з унікальними екосистемами та історією Національного природного парку «Синевир».

Крім того, співробітники обох парків обмінялися досвідом у проведенні екологічних заходів та просвітницьких кампаній серед місцевого населення та відвідувачів. Вони обговорили кращі практики залучення громади до збереження природи та створення екологічно свідомого середовища.

Один із найбільш значущих моментів цієї зустрічі – це обмін ідеями щодо більш ефективного впровадження передумов для виховання грамотної поведінки людини в лісі, усвідомлення цінності природи, формування у молодого покоління екоорієнтованих природничих умінь і навичок тощо. Йшлося про створення нових маршрутів екологічного туризму, які б не лише зберігали природні ресурси, а й сприяли їх відновленню. Розроблення таких маршрутів є важливим кроком у розвитку екологічного туризму в Карпатах та сприятиме збільшенню усвідомленості населення щодо важливості природоохоронних заходів.

Після завершення двохденного візиту, представники обох парків залишилися надзвичайно натхненними та мотивованими для подальшої співпраці. Надіємося, що такі подібні ініціативи між національними природними парками будуть продовжуватися й надалі і принесуть ще більше позитивних результатів у повсякденній роботі обох парків.

Микола КУРУЦ,
начальник відділу ЕОР

НЕПЕРЕДБАЧУВАНА ЗУСТРІЧ ІЗ КОЗУЛЯМИ...

Високі вершини, незаймані ліси і дикі тварини - все це створює відчуття магії, яка оточує Національний природний парк «Синевир». Але серед усієї природної краси, дикий світ козулі особливо виділяється.

Спустившись з височин гір,

тваринки ніби укріті закляттям, випасаються поблизу адміністративної будівлі парку. Кожне їхнє появлення є свідченням про дружню взаємодію між дикою природою і людиною. Козулі, звиклі до свого вільного життя в гірських просторах, щораз несподівано знаходять себе поруч з інфраструктурою, яка свідчить про присутність людини.

Вони прикрашають краєвид не лише своєю красою, а й надихають нас на думки про співіснування з природою. Нехай такі зустрічі й можливості спостерігати за дикими тваринами буде нагадуванням про те, що природа потребує нашої уваги та захисту і наша мета - зберегти цей дивовижний світ для майбутніх поколінь.

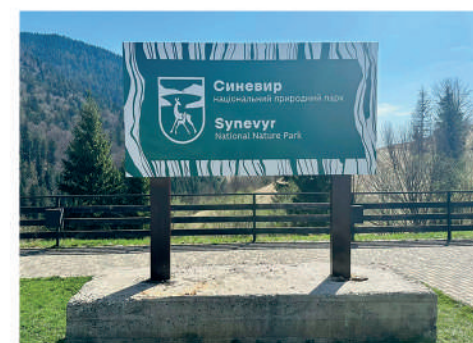
власкор.

ВСТАНОВЛЕНО НОВІ СТЕНДИ

Нещодавно на в'їздах до Вільшанського, Квасовецького, Синевирського та Остріцького ПНДВ Національного природного парку «Синевир» було реалізовано важливу ініціативу, спрямовану на підвищення обізнаності громадськості про територію природоохоронної установи, а саме встановлено вхідні знаки (стенди) з найменуванням парку до установ ПЗФ.

Реалізація задуму пройшла за сприянням Франкфуртського зоологічного товариства (ФЗТ), яке забезпечило установи необхідними комплектуючими та розхідним матеріалом. Знаки встановили відповідно до вимог і узгоджених місць, які були засвідчені між установами ПЗФ та партнерами ФЗТ.

Ці стенди не лише відображають

найменування парку, а й є невід'ємною частиною інформаційної діяльності. Вони представляють собою важливий засіб комунікації між парком та відвідувачами, надаючи інформацію про в'їзд на територію парку, де подорожуючі можуть дізнатися про унікальність природних угідь, багату флору і фауну та їх збереження.

власкор.

НЕЗАБУТНІ ВРАЖЕННЯ ЗАЛИШАТЬСЯ НАДОВГО...

35 лейтенантів (випускників 2024) Національної академії державної

Українських Карпатах – Синеvir, водоспадів, знайомилися з

Під час екскурсії у Візит-центрі НПП «Синеvir» гості дізналися про

природні особливості та біорізноманіття нацпарку. Вперше почули про бокорашське ремесло XVIII–XIX століть, що стало для них захоплюючим зануренням у традиції та життя горян, що населяли цей прекрасний край у давні часи.

Здійснено також цікаву подорож до музею архітектури і побуту "Старе село" в селі Колочава. Цей музей став перед ними унікальним артефактом, що відображає життя та обрядовість горян, відтворюючи аутентичний вигляд верховинського села минулих століть.

Дізналися про традиції, звичаї, обряди верховинців та їхній спосіб життя. Отримали унікальну можливість зануритися в атмосферу минулих епох і відчути дух минулих поколінь, які зберігаються в експозиціях музею.

Проведені екскурсії по цікавих і привабливих туристичних місцях і об'єктах нацпарку, стали для лейтенантів не лише приємним відпочинком але й важливим досвідом збагачення своєї культурної спадщини. Вони були наповнені захоплюючими враженнями від унікальності та краси цього гірського краю та готові були поділитися побаченим з близькими та друзями.

Повертаючись з екскурсії, лейтенанти були надзвичайно вдячні керівництву установи. цікаві розповіді про природно-заповідний фонд парку та надану

прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, яких направлено для подальшої служби до 27 прикордонного загону імені героїв Карпатської Січі (м. Мукачево), здійснили захоплюючу екскурсію по туристичним об'єктах НПП «Синеvir». Цей візит став не лише можливістю для відпочинку, але й важливим елементом пізнання біорізноманіття нацпарку та історично-культурної спадщини легендарного бокорашського краю Тереслянської долини.

Під час екскурсії лейтенанти отримали можливість побачити вражаючу природну красу та унікальність природно-заповідного ландшафту парку. Вони здійснили піші прогулянки до Реабілітаційного центру бурих ведмедів (РЦБВ), найбільшого озера природного походження в

біорізноманіттю парку та дізнавалися про історію цього мальовничого куточка природи.

Молоді офіцери не лише насолоджувалися вражаючою природою та красою краєвидів, але й дізналися про важливі аспекти збереження природних ресурсів та охорони диких тварин. Вони почули про роль РЦБВ у врятуванні та охороні бурого ведмеда, який є одним із символів природи України.

Найбільш вражаючим моментом екскурсії стало годування клишоногих, де лейтенанти змогли побачити цих велетнів на відстані, яка була безпечною для обох сторін. Цей дотик до природи не лише надав їм незабутніх емоцій, але й поглибив їхнє розуміння важливості збереження та захисту дикої природи.

Тут почули від фахівців-екскурсоводів цікаві легенди та міфи, пов'язані з цією місцевістю, які пройняли культуру гірського населення з незапам'ятних часів.

можливість побачити природні красоти гірського краю.

Марина ПЕЧКАН,
фахівчиня відділу ЕОР

ТУРБОТА ПРО ПЕРНАТИХ ДРУЗІВ

Сьогодні, коли зміни клімату та втрата біорізноманіття стають все більш актуальними проблемами, молодь виявляє активну зацікавленість у збереженні навколишнього середовища. Відданість цій справі не залежить від віку чи статусу, що доводить приклад групи учнів 6-А класу Колочавського ЗЗСО I-III ступенів, які заздалегідь до відзначення дня птахів, ініціювали та реалізували конче потрібний захід зі створення шпаківень та годівничок.

Міжнародний день птахів, який відзначається щорічно 1-го квітня, надихнув цю маленьку, але дуже рішучу команду учнів на створення спеціальних місць для годування та гніздування птахів. Вони вирішили зробити свій внесок у підтримку Квасовецького ПНДВ, на території якого неподалік розташований Реабілітаційний центр хижих птахів «Сапсан».

Під керівництвом вчительки біології, класного керівника - Галини Штаєр та вчителя трудового навчання - Івана Секереша, учні

розробили план дій, використовуючи власні знання і свою креативність. Спочатку вони разом із Галиною Іванівною вивчили типові вимоги для шпаків та інших птахів, які мешкають на території парку, після чого визначили

оптимальні місця для розміщення годівничок та шпаківень.

Іван Васильович говорить: "Що процес створення пташиних будиночків став справжнім колективним завданням для учнів, які вчилися працювати разом,

вирішувати проблеми та втілювати свої ідеї в життя. Це була велика можливість для них підвищити свідомість про екологічні проблеми та навчитися діяти відповідально".

Коли шпаківні та годівнички були готові, учні разом із фахівцями парку та своїми наставниками, вирушили до ПНДВ, щоб розмістити їх на відповідних місцях. Цей етап був особливо захоплюючим, адже учні могли побачити результат своєї праці та спостерігати за тим, як їхні творіння стають частиною природи.

Ініціатива учнів стала прикладом того, як молодь може активно долучатися до збереження природи навколо нас. Їхня колективна праця не лише сприяє збереженню місцевої фауни та флори, але й виховує свідомих громадян, які розуміють важливість бережливого ставлення до навколишнього середовища.

Василь ГЛЕБА,
заст. директора Колочавського ЗЗСО

НПП «СИНЕВИР» ЗАВЖДИ ГОТОВИЙ ДО СПІВПРАЦІ...

Вихованці Долинського обласного центру соціальної підтримки дітей та сімей «Теплий дім» Івано-Франківської обласної ради, (який з часу повномасштабної війни в Україні став прихистком для 20 дітей із Донецької області) відвідали привабливі туристичні місця НПП «Синевир». Адміністрація парку дозволила вихованцям центру безоплатне відвідування цікавих для них локацій та об'єктів, а також забезпечила їм екскурсійний супровід із числа фахівців природоохоронної установи.

Відвідування парку дітьми-сиротами та позбавленими батьківського піклування - це особливий досвід, який відкриває перед ними світ природи та можливості для особистісного зростання. Для цих дітей, які можливо не мають звичного досвіду сімейних відпусток чи вихідних за місто, відвідування наших цікавих і привабливих місць стає не лише приємним відпочинком, але й можливістю відчувати себе частиною природи.

Всі вони отримали можливість

зануритися у великий світ природних див та екосистем. Фахівці парку розповіли їм про різноманіття флори та фауни, про важливість збереження природних ресурсів та екологічного балансу.

Подорожуючи стежками парку - навколо озера Синевир, Реабілітаційного центру бурих ведмедів, діти відкрили для себе нові речі, які можливо для них раніше були невідомими - спостереження за гірськими краєвидами, водяним дзеркалом озера, за дикою природою, тваринами тощо.

Переконані, що подібні ініціативи сприяють не лише соціальній адаптації цих дітей, а й формують в них почуття приналежності до природи.

Насамкінець вихователі центру разом з дітками щиро подякували дирекції парку за порозуміння та співпрацю, а також фахівцям-екскурсоводам за цікаві легенди та розповіді про чарівний гірський край, його флору і фауну.

Марина Печкан,
фахівчиня відділу ЕОР

ЗАРАДИ ЧИСТОТИ В ПАРКУ - ТОЛОКА ЗГУРТУВАЛА ВСІХ

НПП «Синевир» є центром уваги екологічних заходів. Завдяки бажанням та неустанним зусиллям працівників парку, територія зберігає свою природну красу.

Повсюди на територіях природоохоронних науково-дослідних відділень (ПНДВ) парку, а також біля адмінбудівель, проведено прибирання, яке є важливим кроком у підтримці чистоти та належного благоустрою об'єктів ПЗФ.

Щороку туристи та відпочиваючі відвідують парк, залишаючи після себе сліди, які потім потребують прибирання. Жаль, але відходи та захаращення стали неодмінною частиною активного туризму. Однак, працівники парку, незважаючи на це, регулярно проводять масові заходи з прибирання території.

підтримують чистоту та цінують красу. Вони обходили найбільш відвідувані місця парку - туристичні локації та об'єкти, береги річок та потічків, автосторожні узбіччя та пішохідні туристичні стежки, збираючи навіть найменші сміттєві плями.

Ця ініціатива відображає глибоке зобов'язання працівників парку до збереження природи та

Толока, яка відбулася, стала справжнім символом спільної роботи та згуртованості. До цієї акції долучилися не лише працівники парку але й усі охочі, які

створення екологічно чистого середовища нашого мальовничого краю.

Мар'яна Печкан,
фахівчиня відділу ЕОР

УЧНІ 10-Б КЛАСУ КОЛОЧАВСЬКОЇ ЗЗСО І-ІІІ СТУПЕНІВ № 1 ТА ЇХНІЙ ВНЕСОК У ПРИРОДООХОРОННУ СФЕРУ

Учні Колочавської ЗЗСО І-ІІІ ступенів №1 разом з їхнім класним керівником Юрієм Хлантою та працівником відділу рекреації парку Федором Матічином, взяли участь у заході з прибирання навколо природоохоронного об'єкту - Дикого озера.

Як відомо Дике озеро або Озірце - озеро завального походження в Хустському районі Закарпатської області. Лежить на північно-східному схилі г. Гропа у Привододільних Внутрішніх Горганах, на висоті близько 1000 м. над рівнем моря. Площа озера 1,2 га, максимальна глибина 9,5 м. Живлення переважно ґрунтове, стік у вигляді невеликого струмка. Вода слабомінералізована, а її температура влітку не перевищує 15 °С. Данні відклади утворені сапропелем (органічним мулом) та слабозрозкладеними рештками мохового, трав'яного і деревного походження. Відбувається

заболочування водойми (сфагнові та осоково-сфагнові болотні ценози). На поверхні води є угруповання рдесника. В озері водиться форель озірна.

В рамках акції учні ознайомилися також з такими цікавими об'єктами маршруту як: Музей лісу і сплаву, букові та ялицево-ялинові праліси, флорою і фауною Дикого озера, а

також ялиновим тунелем на зворотному шляху.

Працівники парку провели екскурсію для молоді та ознайомили їх з роботою мобільної системи SMART, яка використовується для патрулювання території Національного природного парку «Синевир» у рамках проекту «Підтримки природоохоронних територій в Україні»

за сприяння Франкфуртського зоологічного товариства та уряду Німеччини.

Пан Хланта наголосив на важливості таких заходів для формування екологічної свідомості серед молоді. "Наші учні не лише вчать з книг, вони також вчать з природи. Цей захід не лише допомагає зберегти навколишнє

середовище, але й надає нашим учням можливість відчувати себе частинкою природи та відповідальністю за неї".

Федір Матічин висловив подяку учням за їхню ініціативу та активну участь у прибиранні території парку. "Це важливий крок у напрямі збереження нашої природи. Спільні зусилля з молоддю дозволяють нам досягати більших результатів у природоохоронній діяльності" - підкреслив він.

Учні показали себе справжніми екологами та активними учасниками у збереженні природи. Їхній приклад має надію на майбутнє, підтримуючи інші шкільні групи та місцеві громади до приєднання до справи збереження навколишнього середовища.

Федір МАТІЧИН,
начальник відділу рекреації

«Синій Вир»

Еколого-освітній часопис
Засновник і видавець громадське
об'єднання «Товариство «Синій Вир».
Свідоцтво про державну реєстрацію
Серії ЗТ №214
РЕДАКТОР
МИКОЛА ДЕРБАК
Комп'ютерна верстка та дизайн
Марина Печкан
Газету набрано і зверстано у
видавничому центрі НПП «Синевир»

Адреса:
с. Синевир, 1626, Хустський р-н.,
Закарпатська обл., 90041
e-mail: npp-synevir@ukr.net
www.npp-synevir.net.ua
За точність наведених фактів відповідаль-
ність несуть автори матеріалів.
Листування з читачами – тільки на сторін-
ках газети.
Тираж 100 прим.
Зам.

Номер віддруковано в НПП «Синевир»

розвивається I генерація. Літ імаго — з кінця квітня до середини травня, самці активні з полудня до сутінок, іноді — вночі, самиці малорухливі, яйця відкладають уночі (до 200 шт.). Метелики не живляться. Гусінь живиться на різноманітних деревах (дуб, граб, береза, липа, верба, горобина тощо), але віддає перевагу чагарникам (терен, глід, ожина, малина, шипшина, жостір) та чагарничкам (чорниця, верес тощо). Розвивається гусінь з кінця травня до середини липня. Заляльковується на прикореневій частині кормової рослини у твердому грушоподібному коконі. Зимує лялечка, діапауза якої може тривати до 3 років.

Тетяна НІРОДА,
науковий співробітник

Сатурнія мала

Сатурнія мала занесена до Червоної книги України, природоохоронний статус цього виду – рідкісний. На території НПП «Синевир» цього року його було зафіксовано в Негровецькому ПНДВ, на узлісся Він також зустрічається на лісових галявинах у рідколіссях, серед чагарникових пустищ, на степових ділянках із заростями терену, шипшини на верхових болотах, а іноді — у парках та садах. Протягом року

РІЗНОМАНІТТЯ БАРВ РАННЬОВЕСНЯНОГО ЦВІТІННЯ

Весна завжди чарує своєю красою, особливо в НПП «Синевир», де квіти пробуджуються до життя після зимової сплячки. Як маленькі художники, вони розфарбовують ландшафт неймовірним розмаїттям барв, даруючи нам свою весняну красу.

Кожна квітка, що з'являється в ранньовесняний період несе в собі кольорову гамму, яка символізує ніжність та вишуканість. Спостерігаючи за їх кольорами, вони створюють враження мрійливості та загадковості, даруючи не лише природі загадкову ауру але й відвідувачам парку гарний настрій та незабутні враження, що нагадуватимуть про неймовірну красу та багатство природи.

Євгенія САВКА,
науковий співробітник

ВИРОЩУВАННЯ ЕКОЧАЇВ У НПП «СИНЕВИР»

У 2024 році працівники наукового відділу Національного природного парку «Синевир» продовжують роботи по вирощуванню екочаїв на стаціонарній ділянці.

Розпочато весняний догляд за екочаями, проведено прополку та розпушування ґрунту, внесено органічні добрива. В цьому році екочаї почали сходити на початку квітня і досить нерівномірно, оскільки весна була досить холодною. Вдалося зберегти всі види чаїв і маємо надію на хороший урожай!

Тетяна НІРОДА,
науковий співробітник

3 ювілеєм!

Вітаємо з 75 – річним ювілеєм
Сідей Юрія Миколайовича,
теслера.

Зичимо щасливих років життя,
душевної молодості, сили, злагоди
й порозуміння.

Хай кожен день дарує радість,
Хай сонце світить вам завжди.
Роки ніколи хай не старять,
І не приносять в дім біди.

Вітаємо з 70 – річним ювілеєм
Бецу Федора Михайловича,
інспектора I к. Квасовецького
ПНДВ.

Бажаємо міцного здоров'я,
домашнього затишку, тепла і
щастя, успіхів і натхнення в
роботі, здійснення всіх задумів і
мрій.

Щоб спокій і мир панували в
родині,
Щоб щастя всміхалось при
кожній годині,

Нехай обминають всі болі й
тривоги,
Хай стелиться довга життєва
дорога.

Славно дату, 55 – річчя святкує
Савка Марія Іванівна,
фахівець.

Хай у вашому домі завжди
панують мир і злагода, у серці –
доброта, а в справах – мудрість та
виваженість.

Нехай волошками цвітуть літа
прекрасні,
Нехай здійсняться тисячі
бажань.

Щоб доля дарувала тільки
щастя,
Ні грама бід, ні капельки
страждань.

55 – річний ювілей відзначає
Субота Іван Миколайович,
інспектор з ОПЗФ Острівського
ПНДВ.

Світлої Вам долі, доброго
настрою, підтримки та взаємороз-
уміння від рідних, близьких та
колег.

Хай доля дарує довгого віку,
Щоб втіхи і радості було без
ліку.

Хай обминають невдачі і грози,
Хай тільки від радості
з'являються сльози.

Вітаємо з 50 – річним ювілеєм
Шпільку Юрія Васильовича,
звірівника РЦБВ.

Зичимо міцного здоров'я,
радісті, щастя й добробуту,
життєвих сонячних днів і
довголіття.

У житті хай буде завжди свято,
Поруч всюди – друзі й доброта.
Успіхів в житті, радості багато,
На многая й благая літа.

Славно дату 45 – річчя святкує
Ледида Іван Іванович,
інспектор I к. Синевирського
ПНДВ.

Нехай множаться гаразди в
житті, повниться радістю душа,
збуваються всі мрії та надії.

Бажаєм радості, любові,
Підтримки рідних вам людей.
І тільки радісні турботи,
Нехай приносить кожен день.

Вітаємо з Днем народження!

Тюха Юрія Юрійовича,
начальника наукового відділу;

Бугину Василя Андрійовича,
інспектора I к. Синевирського
ПНДВ;

Дебля Михайла Івановича,
робітника з благоустрою;

Куруца Миколу Миколайовича,
інспектора I к. Чорноріцького
ПНДВ;

Кута Василя Іллєча, інспектора
I к. Острівського ПНДВ;

Кута Андрія Юрійовича, водія
ВТО;

Кузик Марію Миколаївну,
провідного економіста;

Маслея Михайла Васильовича,
ветлікаря РЦБВ;

Печкана Василя Степановича,
заступника начальника ВТО;

Печкана Івана Михайловича,
водія ВТО;

Руснака Івана Степановича,
майстра з охорони природи
Острівського ПНДВ;

Ситаря Юрія Юрійовича,
сторожа Квасовецького ПНДВ;

Ярему Юрія Михайловича,
інспектора II к. Вільшанського
ПНДВ;

Драча Юрія Петровича,
інспектора I к. Квасовецького
ПНДВ;

Ірговці Василя Івановича,
інспектора I к. Квасовецького
ПНДВ;

Бумбар Олену Михайлівну,
фахівчиню з рекреації Острівського
ПНДВ;

Рушак Юрія Васильовича,
заступника начальника
Острівського ПНДВ;

**Вовилку Володимира Михай-
ловича,** майстра з ОП
Вільшанського ПНДВ;

Гречина Павла Іллєча,
робітника з благоустрою;

Сятиня Нелю Василівну,
юристко консультанта;

Печкан Тетяну Іванівну,
фахівчиню з рекреації РЦБВ;

Хланту Юрія Павловича,
фахівця із зв'язків з громадкістю та
ЗМІ;

Томаша Андрія Юрійовича,
робітника з благоустрою.

Нехай кожен день буде
наповнений корисними справами,
мрії втілюються в життя та
приносять бажану радість і
задоволення. Бажаємо міцного
здоров'я, гарного настрою,
сімейного благополуччя.

**З повагою і щирими
побажаннями – колектив
працівників НПП «Синевир».**